

Amin MAKAR

Oncoloog en kopt

De Egyptische christenen, twaalf procent van de bevolking, zijn bang voor de opkomst van de islamisten in hun land. Amin MAKAR, oncoloog in Antwerpen, verzet zich tegen de gemanipuleerde berichtgeving over zijn land. „De wereld moet worden gewaarschuwd dat christenen in Egypte in gevaar verkeren en gediscrimineerd worden”, zegt de arts. Hij roept de Europese regeringen op tot meer engagement.

‘Egypte is het land dat in ons hart woont’

Erik DE SMET

Aan de voordeur het *Ave Maria*, in huis prenten die verwijzen naar de tijd van de farao's. Bij dokter Amin MAKAR is de koptische identiteit tastbaar aanwezig. Zijn naam zegt het al. ‘Amin’ verwijst naar het Griekse woord voor ‘amen’, al betekent het in het Arabisch ook ‘eerlijk’. ‘Makar’ is een verwijzing naar *makarios*, het begrip ‘zalig’ in de zaligsprekingen. Katholiek gedoopt, is deze kankerspecialist zeer gehecht aan de rijke traditie van het koptische christendom.

– *Wat betekent het kopt te zijn?*

‘Kopt’ in het Nederlands is afgeleid van het Griekse *Aegyptos*, Egypte. Wij stammen met andere woorden af van de oorspronkelijke bewoners van het huidige Egypte. In de koptische liturgie worden de oude Egyptische taal en de oude Egyptische kalender gebruikt. De koptische Kerk bleef haar geloof en tradities altijd trouw. Een kopt zal nooit te communie gaan zonder vooraf te hebben gebiecht. Kopten in het buitenland, ook de gemengde gezinnen, zijn behoorlijk aan elkaar gehecht. Eucharistie vieren mijn echtgenote en ik in de koptische kerk in Eindhoven. In Nederland verblijven veel kopten. Allen kijken we naar een koptisch satellietkanaal met debatprogramma's en geschiedenis, maar evenzeer met gebed en catechese. Voor ons, kopten, is het geloof levensbelangrijk.

– *Waarom zijn de kopten vandaag zo bedreigd in hun eigen land?*

Nadat islamitische heersers in de zevende eeuw Egypte hadden veroverd, volgden perioden van discriminatie, met gedwongen bekeerdingen en geloofsbelastingen. Onder Mohammed Ali, de stichter van het moderne Egypte, werden in de zeventiende eeuw het burgerschap en het sociale leven van de kopten hersteld. Vandaag telt Egypte veel hooggeschoolde kopten. Tijdens de Britse bezetting heulden de kopten nooit met de koloniale machten. Ze bleven het aloude Egypte trouw. Paus Shenouda III, de geestelijke leider van de koptisch orthodoxen, zegt graag dat kopten niet enkel in Egypte wonen, maar dat Egypte evenzeer in hun hart woont. De hartelijke relaties tussen christenen en moslims werden de laatste vijftig jaar echter beschadigd door de sterke opkomst van de Moslimbroederschap. Die beweging ijvert voor een islamitische staat en discrimineert daarbij de christenen.

Amin Makar: „Het Egyptische leger is een deel van het oude regime en wil de revolutie ondermijnen.” © Frank Bahn Müller

– *Was u zelf slachtoffer van discriminatie?*

Ik leefde in mijn vaderland tot mijn vijftiëntigste. Bepaalde aspecten van discriminatie zijn zodanig geïnstitutionaliseerd, dat je er niet langer over nadenkt. Zo wordt je geloof vermeld op je identiteitskaart. Ook zijn christenen op school verplicht delen van de Koran uit het hoofd

„In Egypte moet er een seculiere staat komen en een grondwet zonder verwijzing naar de sharia”

te leren, maar komen moslims niet in contact met de Bijbel. De christelijke geschiedenis van Egypte komt al helemaal niet ter sprake. Jammer, want dit zou kunnen bijdragen tot een vreedzame samenleving. Topfuncties en politieke ambten zijn nauwelijks toegankelijk voor christenen. Erger is het toenemende geweld. Kerken worden in brand gestoken, christelijke meisjes gekidnapen en tot bekering gedwongen, christenen worden verminkt of vermoord.

Nooit wordt daarvoor iemand opgepakt. Het lijkt alsof de politie de daders een vrije geleide geeft. Het gebeurt dat christenen worden opgepakt om te voorkomen dat een klacht wordt ingediend.

– *Dreigt Egypte dezelfde weg uit te gaan als Irak, waar de terreur en de onveiligheid de christenen op de vlucht drijven?*

Als het geweld blijft aanhouden, ja. Het afgelopen half jaar verlieten zo'n 100.000 christenen het land. In de media worden christenen geconfronteerd met haatboodschappen, overgewaaid uit Saudi-Arabië. Op het internet staan filmpjes waarin islamitische predikanten verkondigen dat kopten drie keuzes hebben: bekering tot de islam, geloofsbelastingen betalen of oorlog – lees genocide. Christenen daartegen gebruiken nooit geweld. Dat bleek uit de betoging bij het Maspirogebouw in Caïro, toen op 9 oktober 27 doden vielen. Dat was de derde aanslag van het leger tegen de christenen sinds de Arabische Lente. De officiële versie dat reischoppers het bloedbad veroorzaakten, is een leugen. De slachtoffers waren uitsluitend christenen. Het leger is een deel van het oude regime en wil de revolutie ondermijnen.

– *Kunnen christenen en moslims in Egypte nog ooit met elkaar samenleven?*

Zeker, ook vandaag zijn er nog veel liberale moslims die opkomen voor een tolerante samenleving. Toen we jong waren, trokken we met islamitische vrienden naar elkaars feesten. Mijn beste vrienden in Egypte zijn moslim. Ondanks het toenemende geweld blijven we samen hopen dat de democratisering na de Arabische Lente de Egyptische eenheid en verbroedering zal herstellen.

– *Wat moet daartoe dan gebeuren?*

Een seculiere staat moet de huidige grondwet met verwijzing naar de sharia als bron van de wetgeving vervangen door een nieuwe tekst zonder die verwijzing. Als vandaag een vader zich bekeert tot de islam, zijn zijn kinderen dat automatisch ook. Dat kan niet. De vermelding van iemands godsdienst moet van de identiteitskaarten verdwijnen. Het onderwijs moet ingrijpend veranderen en een correcte geschiedschrijving moet islamitische studenten overtuigen van de eenheid van het Egyptische volk. Alle sektarische misdrijven moeten worden bestraft. En vooral, het Westen mag zich niet in slaap laten wiegen of laten misleiden.